

Zarządzenie
Dyrektora Samorządowego Zakładu Opieki Zdrowotnej
w Wiślicy
z dnia 20.05.2024 r.
w sprawie wprowadzenia Standardów Ochrony Małoletnich
w SZOZ w Wiślicy

Na podstawie art. 3 ust. 2 pkt 2, art. 22b, art. 22c ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2024r. poz. 560), art. 7 pkt 6 ustawy z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1606) zarządzam co następuje:

§ 1.

Wprowadza się Standardy Ochrony Małoletnich w Samorządowym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Wiślicy w brzmieniu ustalonym w załączniku Nr 1 do niniejszego zarządzenia.

§ 2.

Do zapoznania ze Standardami zobowiązani są pracownicy i osoby świadczące usługi w SZOZ w Wiślicy.

§ 3.

Standardy zamieszcza się na stronie internetowej BIP SZOZ w Wiślicy oraz w formie drukowanej na tablicach informacyjnych znajdujących się na terenie w SZOZ w Wiślicy (w wersji pełnej i uproszczonej).

§ 4.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

DYREKTOR
Samorządowego Zakładu Opieki Zdrowotnej
w Wiślicy
lek. med. Barbara Szablowska

Procedura ochrony dzieci przed krzywdzeniem

w Samorządowym Zakładzie Opieki Zdrowotnej

w Wiślicy

Załącznik Nr 1
do Zarządzenia z dnia 20.05.2024 r.
Dyrektora Samorządowego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Wiślicy
w sprawie wprowadzenia standardów ochrony małoletnich

Standardy ochrony małoletnich w Samorządowym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Wiślicy

Niniejsza procedura określa najważniejsze zasady i założenia związane z zapewnieniem maksymalnego poziomu bezpieczeństwa małoletnich, będących pacjentami Samorządowego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Wiślicy, określanego dalej jako SZOZ, a także gwarantuje najwyższy poziom ochrony małoletnich, na rzecz których realizowane są szeroko pojęte usługi medyczne świadczone przez pracowników SZOZ w Wiślicy.

§ 1.

Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a pracownikami SZOZ, a także osobami świadczącymi usługi na jego rzecz, a w szczególności zachowania niedozwolone wobec małoletnich

1. Pracownicy i osoby świadczące usługi na umowę zlecenie oraz inne umowy cywilno-prawne w SZOZ w Wiślicy, mający bezpośredni kontakt z małoletnimi powinni wykonywać swoje zadania w sposób zapewniający poszanowanie praw osób trzecich, w szczególności praw dzieci, z szacunkiem oraz w sposób uprzejmy i kulturalny.
2. Niedopuszczalne jest stosowanie wobec małoletnich jakichkolwiek form przemocy słownej, a tym bardziej fizycznej.
3. Osoby, o których mowa w pkt 1. mają obowiązek powstrzymać się od jakichkolwiek zachowań, które mogłyby naruszać przestrzeń osobistą małoletniego, powodować u niego poczucie zagrożenia, dyskomfortu lub strachu.
4. Osoby, o których mowa w pkt 1. powinni zwracać uwagę na niepokojące zachowania małoletnich, które mogą świadczyć o ich krzywdzeniu i powinni podjąć próbę kontaktu z małoletnim w przypadku powzięcia podejrzenia takiego krzywdzenia. Jeżeli małoletni próbuje nawiązać kontakt z osobą zatrudnioną w SZOZ w Wiślicy, powinien on go wysłuchać i w miarę możliwości, uzyskać możliwie najpełniejszą informację o sytuacji małoletniego.

§ 2.

Objaśnienie terminów

1. **Pracownikiem** SZOZ w Wiślicy jest osoba zatrudniona na podstawie umowy o pracę lub umowy zlecenie oraz umowę cywilno-prawną.

2. **Dzieckiem** jest osoba do ukończenia 18. roku życia.

3. **Opiekunem dziecka** jest osoba uprawniona do reprezentacji dziecka, w szczególności jego rodzic lub opiekun prawny. W myśl niniejszego dokumentu opiekunem jest również rodzic zastępczy.

4. **Zgoda rodzica dziecka** oznacza zgodę co najmniej jednego z rodziców dziecka. W przypadku braku porozumienia między rodzicami dziecka należy poinformować rodziców o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez sąd rodzinny.

5. Przez **krzywdzenie dziecka** należy rozumieć każde zamierzone lub niezamierzone działanie oraz zaniechanie działań ze strony osoby dorosłej, które ujemnie wpływa na rozwój fizyczny lub psychiczny dziecka (definicja WHO). Krzywdzenie dzieci to też bezczynność społeczeństwa lub instytucji, a także rezultat bezczynności, który ogranicza różne prawa dzieci i zakłóca optymalny rozwój. Można wyróżnić następujące wymiary zjawiska krzywdzenia dziecka:

- **przemoc psychiczna** – przymus, groźby, obrażanie, wyzwiska, krytykowanie, straszenie, szantażowanie, krzyczenie, wyśmiewanie, lekceważenie, karanie ciszą/milczeniem, izolacja, itd.
- **przemoc fizyczna** – szarpanie, kopanie, popychanie, policzkowanie, przypalanie papierosem, bicie ręką przy użyciu przedmiotów, klaps, stosowanie nadmiernej siły przy przytrzymywaniu dziecka, itd.
- **przemoc seksualna** – gwałt, wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowalnych zachowań seksualnych, przekraczanie granic fizyczności dziecka, dotyk bez jego zgody, itd.
- **przemoc ekonomiczna** – unikanie płacenia alimentów, zakazywanie członkowi rodziny pracy lub edukacji w celu zdobycia zatrudnienia, przywłaszczanie do swoich celów wspólnych środków na utrzymanie rodziny, itd.

- **zaniedbanie** – głodzenie, niedostarczanie odpowiedniej ilości jedzenia, nieodpowiednia higiena lub jej brak, niezgłaszanie się z dzieckiem do lekarza (gdy tego wymaga), brak leczenia mimo zaleceń lekarzy, niedopilnowanie w kwestii edukacji, brak zainteresowania, w jaki sposób dziecko spędza wolny czas, jakie ma zainteresowania, problemy oraz potrzeby,
- **alienacja rodzicielska** – ograniczanie kontaktu i izolowanie dziecka od drugiego rodzica, odcinanie drugiego rodzica od informacji dotyczących dziecka, wymazywanie drugiego rodzica z życia dziecka, niszczenie zdjęć i pamiątek, przedstawienie drugiego rodzica w złym świetle, zakazywanie dziecku swobodnego mówienia i wyrażania miłości do drugiego rodzica,
- **cyberprzemoc** – przemoc z użyciem technologii informacyjnych i komunikacyjnych. Podstawowe formy zjawiska to nękanie, straszenie, szantażowanie z użyciem sieci, publikowanie lub rozsyłanie ośmieszających, kompromitujących informacji, zdjęć filmów z użyciem sieci oraz podszywanie się w sieć pod kogoś wbrew jego woli.

6. Przez **przemoc domową** należy rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty zdrowia, życia lub mienia,
- naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

§ 3.

Zasady bezpiecznych relacji pracowników z dziećmi

1. Naczelną zasadą wszystkich czynności podejmowanych przez pracowników SZOZ w Wiślicy jest działanie dla dobra dziecka i troska o jego bezpieczeństwo. Czynią to w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych instytucji oraz swoich kompetencji.

2. Personel traktuje dziecko z empatią i szacunkiem wobec jego godności, potrzeb oraz intymności. Dziecko ma prawo do otrzymywania informacji na temat swojego stanu zdrowia oraz podejmowanych czynności medycznych przy użyciu prostego języka w sposób dostosowany do wieku, sytuacji i poziomu rozwoju dziecka.
3. Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy wobec dziecka w jakiegokolwiek formie. Nie wolno dziecka upokarzać, krzyczeć na nie, lekceważyć ani obrażać.
4. Zasady bezpiecznych relacji personelu z dziećmi obowiązują wszystkich pracowników bez wyjątku.

§ 4.

Zasady i procedura podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego, a także składania zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego i zawiadamiania sądu opiekuńczego

1. Pracownicy SZOZ w Wiślicy posiadają wiedzę i w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę na czynniki ryzyka i objawy krzywdzenia dzieci (także z wykorzystaniem technologii informatycznej i komunikacyjnej).
2. Każdy pracownik SZOZ w Wiślicy mający kontakt z dziećmi jest weryfikowany pod kątem niekaralności za przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności.
3. W sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego pracownik/osoba świadcząca usługi dla SZOZ w Wiślicy ma obowiązek **niezwłocznego poinformowania bezpośredniego przełożonego** o tym fakcie w formie ustnej, a także formie pisemnej, poprzez przedłożenie stosownej notatki służbowej. Wszyscy pracownicy zobowiązani są do zachowania tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane dyrektorowi oraz uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.
4. Przekazanie informacji powinno nastąpić jeszcze w tym samym dniu, w którym pracownik powziął podejrzenie lub informację. Jeżeli pracownik nie jest już obecny w danym dniu w siedzibie SZOZ w Wiślicy, ma obowiązek przekazać informację telefonicznie.
5. Osoba, która podejrzewa lub powzięła informacje o krzywdzeniu małoletniego powinna w pierwszej kolejności:
 - udzielić niezbędnej pomocy w stanach zagrożenia życia i zdrowia;

- poinformować rodziców/ opiekunów dziecka o podejrzeniu jego krzywdzenia;
- udzielić informacji o możliwości uzyskania pomocy lub wsparcia oraz o uprawnieniu do uzyskania bezpłatnego zaświadczenia lekarskiego o ustaleniu przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy domowej lub zaniedbania.

6. W przypadku podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie wobec dziecka, gdzie zachodzi podejrzenie, że wobec niego przemoc stosują rodzice/opiekunowie, jeżeli jest to możliwe działania z udziałem dziecka przeprowadza się w obecności osoby pełnoletniej, będącej najbliższym członkiem rodziny małoletniego (np. dziadkowie, rodzeństwo).

7. Działania z udziałem dziecka, co do którego istnieje podejrzenie, że jest dotknięte przemocą, powinny być prowadzone w miarę możliwości w obecności psychologa.

7.1. Po ustaleniu czy zachodzą przesłanki uzasadniające wszczęcie procedury odebrania dziecka na podstawie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, należy ustalić jakie podmioty i instytucje powinny zostać poinformowane o podejrzeniu krzywdzenia małoletniego.

8. W celu poczynienia ustaleń zwołana może być wewnętrzna komisja, składająca się z przełożonego (dyrektora SZOZ w Wiślicy), pracownika, który powziął podejrzenie lub uzyskał informację o krzywdzenia małoletniego oraz, w zależności od potrzeb - innej osoby będącej pracownikiem SZOZ.

9. Jeżeli w wyniku wywiadu zostanie ustalone, że zasadnym jest skierowanie do sądu rodzinnego wniosku, o którym mowa w art. 572 k.p.c. lub złożenie zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, dyrektor szpoz niezwłocznie kieruje taki wniosek do właściwych organów.

10. Wyżej wymienione obowiązki nie wpływają na obowiązek ewentualnego wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”.

§ 5.

Procedura wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”

1. Obowiązek wszczęcia procedury „Niebieskie Karty” i wypełnienia formularza „Niebieska Karta A” spoczywa na dyrektorze SZOZ w Wiślicy.

2. W przypadku powzięcia podejrzenia lub uzyskania informacji o krzywdzeniu małoletniego, które może wyczerpywać znamiona przemocy domowej w rozumieniu ustawy

o przeciwdziałaniu przemocy domowej, dyrektor SZOZ ma obowiązek wypełnić formularz „Niebieskie Karty A” niezwłocznie po powzięciu informacji o zaistnieniu ku temu przesłanek.

3. Wypełniając formularz „Niebieska Karta A” stosuje się zasady wynikające z przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz z rozporządzenia wykonawczego, w tym przekazuje się osobie doznającej przemocy domowej formularz „Niebieska Karta B”.

4. Po wypełnieniu formularza „Niebieska Karta A” dyrektor wszczynający procedurę ma obowiązek przekazać ten formularz do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego lub innego jego członka w terminie pięciu dni roboczych. Za dni robocze przyjmuje się dni pracy GOPS-u.

§ 6.

Zasady ochrony dostępu do Internetu

1. Na terenie SZOZ w Wiślicy dziecko korzysta z Internetu za zgodą rodzica/opiekuna prawnego i na udostępnionym przez niego urządzeniu.

2. W przypadku podejrzenia skrzywdzenia dziecka z wykorzystaniem nowoczesnych technologii, w tym za pomocą sieci Internet (korzystanie przez dziecko ze stron zawierających niebezpieczne treści, upublicznianie wizerunku dziecka w sposób krzywdzący lub ośmieszający go – cyberprzemoc) podejmuje się działania zgodnie z § 4 standardów.

§ 7.

Zasady przeglądu i aktualizacji standardów

1. Niniejsze standardy podlegają corocznej weryfikacji pod względem zgodności z obowiązującymi przepisami prawa oraz ocenie ich merytorycznej przydatności.

2. Weryfikacja dokonywana jest przez dyrektora SZOZ w Wiślicy.

§ 8.

Zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie pracowników SZOZ w Wiślicy do stosowania standardów, zasady przygotowania tych pracowników do ich stosowania oraz sposób dokumentowania tej czynności

1. Osobą odpowiedzialną za przygotowanie pracowników do stosowania standardów jest SZOZ w Wiślicy.

2. Dyrektor może zlecić to zadanie podmiotowi zewnętrznemu, dającemu rękojmię należytego wykonania przedmiotowych zadań, posiadającemu stosowne kompetencje i doświadczenie.
3. W ramach przygotowania pracowników do stosowania standardów przeprowadzane jest szkolenie w przedmiotowym zakresie. Pracownicy biorący udział w tym szkoleniu poświadczają własnoręcznym podpisem zapoznanie się ze standardami oraz zobowiązują się do ich przestrzegania.

§ 9.

Zasady i sposób udostępniania rodzicom albo opiekunom (prawnym lub faktycznym) oraz małoletnim standardów do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania

1. Niniejsze standardy podlegają opublikowaniu na stronie internetowej BIP SZOZ w Wiślicy oraz wywieszeniu w widocznym miejscu w siedzibie Ośrodka Zdrowia.
2. Skrócona wersja procedury jest przygotowana i przeznaczona przede wszystkim dla małoletnich Pacjentów SZOZ w Wiślicy i zawiera ona wybrane i najbardziej istotne wiadomości w formie uproszczonej.

§ 10.

Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu wsparcia

Za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu wsparcia odpowiedzialni są wszyscy pracownicy medyczni SZOZ w Wiślicy.

§ 11.

Sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego

1. Tworzy się wewnętrzny rejestr ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego.
2. Rejestr przechowywany jest w siedzibie SZOZ w Wiślicy.

§ 12.

Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia

1. W przypadku ujawnienia krzywdzenia małoletniego osoby odpowiedzialne przygotowują plan wsparcia małoletniego.
2. Jeżeli równoległe prowadzona jest procedura „Niebieskie Karty”, w której małoletni uznany jest za osobę doznającą przemocy, nie ustala się planu wsparcia.

§ 13.

Przepisy końcowe

1. Standardy wchodzi w życie z dniem 20.05.2024 r.
2. Ogłoszenie standardów następuje poprzez zamieszczenie na stronie internetowej BIP SZOZ w Wiślicy oraz wywieszenie na tablicy ogłoszeń, również w wersji skróconej, przeznaczonej dla dzieci.
3. Wszyscy pracownicy SPZOZ w Smykowie zobowiązani są do zapoznania się z treścią standardów ochrony małoletnich i przestrzeganiu wszystkich zapisów z nich wynikających.

DYREKTOR
Samorządowego Zakładu Opieki Zdrowotnej
w Wiślicy

lek. med. Barbara Szablowska

SCHEMAT PRZEBIEGU PROCEDURY NIEBIESKIE KARTY

